

Pozew o ustalenie ojcostwa i alimenty

Informacje ogólne

Kiedy składać pozew

Sądowe ustalenie ojcostwa jest sposobem ustalenia pochodzenia dziecka. Ma on zastosowanie w sytuacji, gdy nie nastąpiło ustalenie tego w drodze domniemania ojcostwa męża matki dziecka bądź uznanie dziecka przez ojca. Sądowe ustalenie ojcostwa może nastąpić wyłącznie na mocy orzeczenia sądu, gdy ojcostwo nie jest jeszcze w sensie prawnym ustalone. Z żądaniem takim można wystąpić w każdym czasie, po urodzeniu się dziecka, jeżeli urodziło się ono żywe.

Kto może żądać ustalenia ojcostwa

Sądowego ustalenia ojcostwa może żądać dziecko, jego matka oraz domniemany ojciec dziecka. Jednakże matka ani domniemany ojciec nie mogą wystąpić z takim żądaniem po śmierci dziecka lub po osiągnięciu przez nie pełnoletności. Dziecko albo matka wytacza powództwo o ustalenie ojcostwa przeciwko domniemanemu ojcu. Domniemany ojciec dziecka wytacza powództwo o ustalenie ojcostwa przeciwko dziecku i matce, a gdy matka nie żyje – przeciwko dziecku. W razie śmierci dziecka, które było powodem w sprawie o ustalenie ojcostwa, ustalenia mogą dochodzić jego zstępni (np. dzieci, wnuki). Powództwo o ustalenie ojcostwa może wytoczyć także prokurator.

Ojciec wg prawa

Za ojca dziecka uważa się mężczyznę, który obcował z matką dziecka nie dawniej niż w trzechsetnym, a nie później niż w sto osiemdziesiątym pierwszym dniu przed urodzeniem dziecka; okoliczność, że matka w tym okresie obcowała także z innym mężczyzną, może być podstawą do obalenia tego domniemania tylko wtedy, gdy z okoliczności wynika, że ojcostwo innego mężczyzny jest bardziej prawdopodobne.

Jak przygotować pozew

Krok 1

SĄD ORAZ STRONY. Należy oznaczyć sąd, imię i nazwisko lub nazwę stron, miejsce zamieszkania lub siedziby stron, ich przedstawicieli ustawowych i pełnomocników. Miejsce zamieszkania to miejscowość, w której się przebywa z zamiarem stałego pobytu. Pozew o sądowe ustalenie ojcostwa można wnieść do sądu rejonowego, w którego okręgu pozwany ma miejsce zamieszkania, albo do sądu rejonowego według miejsca zamieszkania osoby uprawnionej (powoda). Jeżeli pozwany nie ma miejsca zamieszkania ani pobytu w kraju, powództwo należy wytoczyć wyłącznie według miejsca zamieszkania powoda.

Krok 2

TREŚĆ POZWU. Konieczne jest sformułowanie wniosku o ustalenie, że pozwany jest ojcem dziecka. Jeżeli wniosek taki nie będzie zawarty w treści pozwu, wówczas sąd go nie rozpatrzy, ponieważ jest związany naszym żądaniem. Wniosek ten może być sformułowany własnymi słowami.

Krok 3

DODATKOWE WNIOSKI. W pozwie o ustalenie ojcostwa mogą (choć nie muszą) znaleźć się także następujące wnioski: o zasądzenie alimentów na rzecz dziecka; o pokrycie wydatków poniesionych przez matkę dziecka w związku z ciążą i porodem oraz kosztów trzymiesięcznego utrzymania matki w okresie połogu, a z ważnych powodów przez dłuższy czas; o pokrycie innych wydatków matki dziecka lub szczególnych strat majątkowych, jeżeli wskutek ciąży lub porodu je poniosła; o zabezpieczenie powództwa; o nadanie wyrokowi w części zasądzającej alimenty rygoru natychmiastowej wykonalności; o nadanie dziecku nazwiska ojca; o orzeczenie, że pozwanemu nie będzie przysługiwała władza rodzicielska nad dzieckiem; o zasądzenie od pozwanego na rzecz powodów kosztów procesu według norm przepisanych; służące do przygotowania rozprawy, czy np. o: wezwanie na rozprawę wskazanych przez powoda świadków i biegłych.

Warto wiedzieć, że jeżeli ojcostwo mężczyzny niebędącego mężem matki nie zostało ustalone, zarówno dziecko, jak i matka mogą dochodzić roszczeń majątkowych związanych z ojcostwem tylko jednocześnie z dochodzeniem ustalenia ojcostwa.

ZAPAMIĘTAJ

W sytuacji, gdy dziecko ukończyło lat 13, do nadania nazwiska ojca potrzebne jest też wyrażenie zgody przez dziecko osobiście. Jej brak spowoduje, że sąd może nie uwzględnić takiego żądania.

Krok 4

OKOLICZNOŚCI. Należy przytoczyć okoliczności faktyczne uzasadniające żądanie i dowody na ich poparcie. Każde żądanie musi być poparte określonymi dowodami. Mogą to być zarówno dowody z dokumentów, jak i zeznania świadków, a także np. wyniki badań lekarskich.

Krok 5

PODPIS. Pozew musi być podpisany własnoręcznym podpisem osoby składającej albo jej przedstawiciela ustawowego lub pełnomocnika. Podpis nie może zostać zastąpiony żadnym podpisem mechanicznym, np. faksymile, i musi zawierać co najmniej nazwisko.

Krok 6

ZAŁĄCZNIKI. Należy wymienić wszystkie załączniki, które składamy do sądu, wraz z pismem procesowym. W spisie załączników koniecznie też musimy wskazać (i zarazem złożyć je wraz z wnioskiem) dodatkowe odpisy wniosku i odpisy załączników dla doręczenia ich uczestniczącym w sprawie osobom. Dołączone do wniosku pisma powinny zostać złożone w oryginałach. Gdy zamiast oryginałów dołączymy kserokopie, sąd może nie brać pod uwagę tych dowodów.

Formalności

Pozew o ustalenie ojcostwa można wnieść osobiście w biurze podawczym właściwego sądu. Można również przesłać go listem poleconym na adres sądu.

Koszty

Matka dochodząca sądowego ustalenia ojcostwa swojego dziecka jest zwolniona od kosztów sądowych i może zgłosić wniosek o ustanowienie dla niej adwokata. Uprawnienie to przysługuje nawet wówczas, gdy równocześnie z ustaleniem ojcostwa dochodzi ona roszczeń z tym związanych, np. alimentów.

WAŻNY ADRES

Biuro Rzecznika Praw Dziecka

tel. (0-22) 696 55 45

fax (0-22) 629 60 79

e-mail: rpd@brpd.gov.pl

ww.brpd.gov.pl

PODSTAWA PRAWNA:

- art. 84–86, 89, 93, 141, 143 ustawy z 25 lutego 1964 r. – Kodeks rodzinny i opiekuńczy (Dz.U. Nr 9, poz. 59 z późn.zm.),
- art. 27 § 1, 32, 42, art. 117 § 1 i 2, art. 126, 187, art. 333 § 1 pkt 1 ustawy z 17 listopada 1964 r. – Kodeks postępowania cywilnego (Dz.U. Nr 43, poz. 296 z późn.zm.).

Arkadiusz Koper